

Tisztelet az alapítóknak!

Az 1968-ban megalakult OISTAT egyetlen élő, ma 90 éves amerikai alapítója, aki a nemzetközi szervezet második elnöke volt 1970–1978 között

Dr. Joel E. Rubin Üzenete a Színpad olvasóinak:

Szinte hihetetlen, hogy már 50 év telt el azóta, hogy a nagy testvér, a Nemzetközi Színházi Intézet (ITI) jóvoltából az OISTAT megszületett. Mint alapítók és első tagok, azzal a politikai szembenállással foglalkoztunk, ami akkor Európában fennállt. Az ITI előkészítette alapszabályunk demokratikus tervezetét, amely biztosította a különféle művészi elvek vitathatóságát, de szabad érvényesülését a politikától függetlenül. És valóban vitakoztunk: a nyugat tiltakozott a művészek bebörtönözése ellen, a kelet „békemegoldásokat” javasolt. Idővel megtanultunk együtt dolgozni, amelyet a tagországokban tartott összejövetelek és a művészek egyéni látogatásai erősítettek. Számomra úgy tűnik, mindannyian – nyugatiak és keletiek egyaránt – átértéztük, hogy segítenünk kell, tenni valamit a békésebb világért. Ehhez hozzájárult a Prágai Quadriennálé közelsége és élménye, ahol négyévente a nemzetek saját kiállításai révén

nemzetközi szinten hozott minket közelebb egymáshoz. A prágai Főtitkárság csodálatos munkájával kormányozott minket a csehszlovák kulturális minisztérium kikerülhetetlen politikai elvárásai mellett. Úgy gondolom, fontos megemlíteni Éva Soukupová, Jarmila Gabrielová, Ota Ornest és Josef Svoboda nevét, akik vezető küldetésüket vállalva, nem kis politikai veszélynek tették ki magukat. Reméljük, hogy ezek a nagyszerű menedzserképességekkel megáldott emberek különleges helyet kaptak a mennyben.

Most, ötven évvel később az OISTAT nemcsak működik, hanem virágzik, köszönhetően Chris Liewaartnak és holland barátainknak, akik később átvették Prágától a főtitkárságot, és hálásak vagyunk most a tajvani főtitkárságnak, különösen Wanjung Wei jelenlegi ügyvezető igazgatónak és kollégáinak fáradhatatlan munkájukért.

Végül visszatekintve úgy tűnik, hogy nekünk, az első OISTAT-generációnak jutott a legérdekesebb időszak, érdeklődve tanultunk az egyes országokban minden találkozóból, megismerve a különböző politikai rendszereket is.

Köszönjük Joel és további jó egészségét kívánunk!

→ azok kérhetik, aki országában nincs OISTAT Központ, a támogató tagok iskolák, intézmények és vállalatok lehetnek.

A holland állami támogatás megszűnésével a főtitkárság nehéz helyzetbe került. A feladatokat megosztották Amsterdam, Berlin (*K. Winkelsser*) és Helsinki (*M. Pekkanen*) között. A 2005-ben Torontóban tartott kongresszuson Tajvan képviselői jelentették be a jó hírt, hogy a tajvani kulturális adminisztráció az elkövetkező 10 évre vállalta a főtitkárság működtetését. A főtitkárság Tajvanra költözött, és az állami támogatást a 10 éves periódust követően még 5 évre meghosszabbították, így a szervezet titkárságának működése 2021-ig biztosított.⁶

A magyar OISTAT Központ

1968-tól az Optikai, Akusztikai, Film- és Színháztechnikai Tudományos Egyesületben alakult meg. Első elnöke *Vajda Ferenc* – aki hosszú évtizedekig töltötte be ezt a funkciót –, titkára *Szabó-Jilek Iván* volt. Az elnökséget később *Belitska-Scholtz Hedvig* vette át. Több nagy sikerű ülést szerveztünk itthon (VB, PB, PIEC stb.). A magyar központot 2003 óta *Böröcz Sándor* vezeti. 2006 óta a színházi műszaki szakembereket tömörítő Magyar SzínházTechnikai Szövetség keretén belül működött, majd 2015-től önálló szervezetté alakult. A többi érdekelt társszervezettel (Magyar Látvány-, Díszlet- és Jelmeztervező Művészek Társasága, Magyar SzínházTechnikai Szövetség, Magyar Építész Kamara, Magyar Képzőművészeti Egyetem stb.), valamint sok

színházi szakemberrel, tervezővel karöltve alakult meg az OISTAT Magyar Központ. Azóta is folyamatosan csatlakoznak hozzá újabb tagok és intézmények, így mára az előadóművészeti ágak mindegyike, beleértve a cirkusz- és bábművészetet is – képviseli magát a szervezetben. 2017-ben nagyon sikeres, színházszakmai konferenciával egybekötött kormányzótanácsi ülést rendeztünk meg Budapesten.

Az OISTAT küldetése

→ elősegíteni az ötletek és innovációk cseréjét és szorgalmazni az élő színházi előadást létrehozó szakmák közötti nemzetközi együttműködést;
→ ezen célok eléréséhez támogatni minden országban a nemzeti központok megalakulását;

→ buzdítani az élő előadások létrehozóit az állandó tanulásra, továbbképzésre;
→ tisztelni a különböző kultúrákat és tolerálni mindazok különbözőségét és hasonlóságát, akik munkájával a színházi előadás létrejön.

Érdekes az OISTAT történetét végignézve megfigyelni a folyamatos átalakulást. Kezdetben a politikai és a szakmai szempontok érvényesültek. Majd, ahogy bővült a szervezet és fejlődtek a szakterületek, újabb bizottságokban újabb résztvevőkkel élénkült meg a nemzetközi munka. A mai globális, internetes világunkban a hangsúly egyre inkább az oktatásra és a fiatalokra került. A kongresszusok – a PQ és SCENOFEST programjaihoz hasonlóan – a színházcsinálást elsajátító fiatalok fesztiváljává, örömnepévé alakultak át. A személyes találkozások, új ismeretségek, a vidám együttléti öröme került a középpontba.

Szeretném remélni, hogy sok magyar fiatal színházi műszaki, díszlet- és jelmeztervező és építész választja a nemzetközi munkában való részvételt, hogy ők írják tovább az OISTAT következő évtizedeinek történetét.

SZABÓ-JILEK IVÁN

az OISTAT megalakulásától tag,
a Magyar OISTAT Központ alapítója és titkára,
a Publikáció és Információcsere Bizottság
elnöke 1977–1990

▶ Bert Determann (NL) jelenlegi elnök

▶ Az OISTAT 2017-ben megválasztott VB tagjai a budapesti ülésükön (2017)